ЦЕНТР ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ
ВОЗНЕСЕНСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ

ЗАТВЕРДЖЕНО
Директор ЦПРПП
_____ Т.М.Колосова
Наказ №59 від 12.10.2026 р.

ПРОГРАМА ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ПРАКТИЧНИХ ПСИХОЛОГІВ «БЕЗПЕЧНА ШКОЛА: АЛГОРИТМИ ПРОТИДІЇ БУЛІНГУ ТА КІБЕРБУЛІНГУ»

Вознесенськ 2026

ПРОГРАМА ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ «БЕЗПЕЧНА ШКОЛА: АЛГОРИТМИ ПРОТИДІЇ БУЛІНГУ ТА КІБЕРБУЛІНГУ»

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Створення безпечного та емоційно комфортного освітнього середовища є ключовою умовою збереження ментального здоров'я учнів та забезпечення якісного освітнього процесу. В умовах повноцінного навчання у закладах освіти, живий дитячий колектив стає основним осередком соціалізації, але водночас і простором, де виникають міжособистісні конфлікти та ризики систематичного цькування. Поряд із цим цифрове середовище та месенджери продовжують супроводжувати школярів поза уроками, через що шкільний булінг нерідко переплітається з кібербулінгом.

Сучасні виклики вимагають від фахівців психологічної служби відходу від формальних форм роботи та переходу до дієвих фасилітативних, практико-орієнтованих та відновлювальних технологій.

Дана програма розроблена з урахуванням чинного законодавства України (Закони України «Про освіту», «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькуванню)», Порядок реагування на випадки булінгу та актуальні розпорядчі документи МОН України). Створення безпечного, бездискримінаційного освітнього середовища є ключовою умовою збереження ментального здоров’я здобувачів освіти. Сучасні виклики вимагають від фахівців психологічної служби відходу від формальних форм роботи та переходу до дієвих фасилітативних, практико-орієнтованих та відновлювальних технологій.

Ця програма побудована за модульно-практичним принципом: теоретичний блок мінімізовано на реалії закладу освіти, а основний акцент зроблено на опрацюванні практичних інструментів діагностики, фасилітації класних угод, збору цифрових доказів кібербулінгу та конструюванні супроводу учасників конфліктів.

1.1. Мета

Підвищення професійної компетентності практичних психологів та соціальних педагогів щодо побудови безпечного освітнього простору, розмежування конфліктів і булінгу, впровадження неформальних технік профілактики, реагування на кібербулінг та організації корекційно-відновлювальної роботи з усіма суб'єктами цькування.

1.2. Напрям

Створення безпечного освітнього середовища; профілактика та протидія насильству, зокрема булінгу (цькуванню); розвиток емоційно-етичної та фасилітаційної компетентностей фахівців психологічної служби.

1.3. Завдання програми

- Актуалізувати й систематизувати знання практичних психологів щодо актуального законодавства та регламентів реагування на випадки булінгу (цькування) в освітньому середовищі.
- Вдосконалити навички диференційної діагностики між цькуванням, спонтанними міжособистісними конфліктами та проявами дискримінації через кейс-метод та аналіз ситуацій з практики.
- Оволодіти практичними інструментами психолого-педагогічної фасилітації (зокрема техніками «Правила спільноти» та «Безпечний чат») для формування груп/класів із високим рівнем психологічної безпеки.
- Освоїти методику використання «Конструктора супроводу» для проєктування індивідуальних і групових корекційно-відновлювальних траєкторій для всіх учасників ситуації (потерпілих, кривдників та свідків).

1.4. Цільова аудиторія

- Практичні психологи, соціальні педагоги закладів загальної середньої, дошкільної та позашкільної освіти.

1.5. Очікувані результати навчання

Категорія	Результати навчання
Знання і розуміння	Знати нормативно - правові регламенти реагування на випадки цькування, а також критерії диференційної діагностики для розмежування булінгу, спонтанних міжособистісних конфліктів та дискримінаційних проявів.
Розвинені вміння	- Застосовувати фасилітативні техніки: ефективно проводити психолого - педагогічну вправу «Правила спільноти», трансформуючи скарги та претензії учасників у конструктивні, позитивно сформульовані договірні норми групи. - Розробляти та реалізовувати індивідуальні програми психологічного супроводу для потерпілих, кривдників та спостерігачів. - Моделювати ефективні профілактичні заходи із цифрової безпеки та медіаграмотності для здобувачів освіти.
Диспозиції (цінності, ставлення)	- Дотримуватися конфіденційності, професійної етики та принципу неупередженості під час розгляду випадків цькування. - Виявляти готовність до системної міжвідомчої взаємодії із суб'єктами реагування.

1.6. Розробники програми:

Директор ЦПРПП – Людмила Колосова, к.п.н., кваліфікаційна категорія - вища, звання «учитель-методист»;

Практичний психолог ЦПРПП – Яланська Катерина, кваліфікаційна категорія - вища, психолог - методист.

Місце надання освітньої послуги

ЦПРПП ВМР

2. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

2.1. Зміст освітньої програми

Структура освітньої програми передбачає опрацювання таких двох блоків:

Теоретичний - понятійно-нормативний апарат та законодавча рамка у сфері протидії булінгу; 4 ключові ознаки цькування; чинники екології освітнього простору; специфіка та ризики кіберпростору; філософія відновлювального підходу та психологічні потреби учасників освітнього процесу (потерпілого, кривдника, свідків); принципи фасилітації дитячих і батьківських груп.

Практичний - оволодіння інструментами та техніками, які допоможуть аналізувати освітнє середовище, проводити профілактичні заходи та реалізовувати комплексний супровід.

2.2. Форми реалізації освітньої програми: інституційна (очна).

2.3. Вид підвищення кваліфікації: Навчання за програмою підвищення кваліфікації (тренінг).

2.4. Обсяг

Тривалість навчання: 4 години (0,13 кредиту ЄКТС).

2.5. Розподіл годин відповідно до структури

№	Тема	Лекції	Практичні	Усього
1	Нормативно-правова база протидії булінгу та реагування на насильство, зокрема зміни 2026 року. Практична вправа «Булінг чи конфлікт?» (аналіз кейсів у малих групах з розмежування булінгу, конфлікту та дискримінації)	15 хв	15 хв	30 хв
2	Міні-лекція «Алгоритм дій фахівця та архітектура системної профілактики в закладі освіти». Практикум «Безпечна школа в дії» (розроблення інтерактивних вправ і заходів із протидії цькуванню в учнівських колективах) — 25 хв. Вправа «Правила спільноти» (моделювання створення класного договору бездискримінаційного спілкування) — 20 хв	15 хв	45 хв	60 хв
3	Міні-лекція «Кіберпростір як арена цькування: види кібербулінгу, цифрова безпека та алгоритми реакції». Практикум «Цифровий слід: що робити з інформацією про кібербулінг» (дії працівника закладу освіти, межі компетенції психолога, аналіз скриншотів, наданих заявником) — 10 хв. Вправа «Кібербезпека в дії» (розроблення алгоритму експрес-реагування на цькування в шкільних месенджерах) — 20 хв. Вправа «Безпечний чат» (розроблення пам’ятки цифрової гігієни для учнів) — 20 хв	10 хв	50 хв	60 хв
4	Міні-лекція «Психологічна підтримка постраждалих осіб, кривдників і свідків: заходи виховного впливу та відновні практики». Практикум «Конструктор супроводу» (план-схема заходів корекції поведінки кривдника та картка підтримки постраждалої особи) — 20 хв. Вправа «Відновне коло» (відпрацювання відновних практик з урахуванням умов безпечного застосування) — 20 хв	20 хв	40 хв	60 хв
5	Міні-лекція «Маркери якісної профілактики: парадокс „нульової звітності“, зростання довіри, позиція свідків». Практикум «Експрес-аудит системи безпеки» (дворазове анонімне анкетування та алгоритм регулярного перегляду Правил спільноти під нові виклики) — 10 хв. Рефлексія (зворотний зв’язок) — 10 хв	10 хв	20 хв	30 хв
	Усього	**1 год 10 хв**	**2 год 50 хв**	**4 год**

2.6. Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться/набуватимуться:

Компетентність	Опис
Загальні: 1) ЗК 01 - громадянська компетентність) 2) ЗК 02 - соціальна компетентність 3) ЗК 09 - етична компетентність	1) Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, брати участь у діяльності громади та у прийнятті рішень на всіх рівнях, усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини 2) Здатність до конструктивного спілкування в різних середовищах, співпрацювати в командах, вести діалог та переговори, критично оцінювати соціальні події і явища, ефективно взаємодіяти з іншими людьми, налагоджувати ефективну міжособистісну комунікацію, спілкуватись з представниками інших професійних груп різного рівня 3) Здатність усвідомлювати свої професійні можливості та діяти

	лише в межах рівня професійної підготовленості, формулювати результати дослідження в термінах і поняттях, прийнятих у психологічній науці та практичної психології, дотримуватись принципів надання психологічної допомоги (не нанесення шкоди, об'єктивності, конфіденційності, поваги до клієнта, необхідності та достатності наданої інформації), діяти на основі етичних міркувань (мотивів), доброчесності, соціальної відповідальності, поваги до різноманітності та мультикультурності
Професійні: **1)** А **2)** Б **3)** В **4)** Г **5)** Д	1) Здійснення психологічної профілактики 2) Здійснення психологічної просвіти щодо психологічного благополуччя та психічного здоров'я 3) Здійснення психологічної діагностики 4) Надання психологічної допомоги за запитом 5) Співпраця з педагогічними працівниками щодо організації ефективної освітньої діяльності та здатність надавати психолого-педагогічну допомогу педагогічним (науково-педагогічним) працівникам в організації освітнього процесу та створенні, підтримці та розвитку психологічно безпечного освітнього середовища, брати участь в діяльності закладу освіти із забезпечення освітньої діяльності та освітнього процесу, передбаченої законодавством та установчими документами.

2.7. Оцінювання. Поточне — спостереження фасилітатора за виконанням практичних вправ; підсумкове — рефлексія та зворотний зв’язок. Умова отримання сертифіката — повна участь у заняттях.

2.8. Організаційні умови. Освітня послуга надається безоплатно

2.9 Документ, що видається по завершенню навчання - сертифікат